

Inleiding

Met de 38 maatregelen in het Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme blijft het kabinet stevig inzetten op de bestrijding en verzwakking van de jihadistische beweging in Nederland en het tegengaan van radicalisering. Voor u ligt de zesde voortgangsrapportage inzake de uitvoering van dit Actieprogramma (conform de gewijzigde motie van het lid Pechtold 29754, nr. 267). Hierin wordt een stand van zaken gegeven over de verschillende actiepunten en wordt ingegaan op belangrijkste vorderingen geboekt sinds de aanbieding van de vorige voortgangsrapportage op 16 maart 2016.

Ook deze keer is ervoor gekozen om in de vorm van een schematisch overzicht van alle maatregelen de voortgang weer te geven, conform de toezegging van de Minister van Veiligheid en Justitie tijdens het plenaire debat van 11 februari 2015. Per maatregel wordt de stand van zaken gegeven en over de recente voortgang gerapporteerd. Waar mogelijk en relevant, worden beschikbare aantallen genoemd ter illustratie van de toepassing van maatregelen uit het Actieprogramma. Aantallen die lopende opsporings- en/of inlichtingenonderzoeken schaden, zijn niet in deze voortgangsrapportage opgenomen.

Het Actieprogramma omvat een overzicht van alle maatregelen die het kabinet inzet in de aanpak van gewelddadig jihadisme. Dit betreft echter geen statische werkvoorraad, maar is een werkdocument, waarbij voortdurend wordt bekeken waar aanvullingen en aanscherpingen nodig zijn in de aanpak. Indien van toepassing, gebeurt dit op basis van het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN), waarin een laatste inschatting van de terroristische dreiging tegen en in Nederland wordt gegeven, en/of nieuwe inzichten en ervaringen uit de uitvoeringspraktijk.

Bijlage 1: Zesde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

1. Risicoreductie jihadgangers				
Nr	omschrijving	Planning	Stand van zaken	Recente ontwikkelingen
1	Naar onderkende uitreizigers die zich aansluiten bij een terroristische strijdgroepering wordt een strafrechtelijk onderzoek opgestart.	doorlopend toegepast	<p>De open publicatie van de Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst (AIVD) van januari 2016 genaamd 'Leven bij ISIS, de mythe ontrafeld' en het rapport d.d. 3 januari 2016 geheten 'Bestemming Syrië: een exploratieve studie naar de leefsituatie van Nederlandse 'uitreizigers' in Syrië' van deskundigen D. Weggemans, R. Peters en E. Bakker maken dat door het uitreizen naar en leven in Syrië door Nederlandse onderdanen de verdenking bestaat dat zij (mannen en vrouwen) zich mogelijk schuldig maken aan het deel uit maken van de terroristische organisatie ISIS en/of Al Qaida, welke tot oogmerk hebben het plegen van terroristische misdrijven. Mogelijke deelname kan bestaan uit het vervullen van een faciliterende rol of het strijden voor de terroristische organisatie.</p> <p>Deze in de rapporten genoemde constatering kunnen bijdragen aan de strafvervolgning van Nederlanders die terugkeren uit Syrië en Irak en daar waren aangesloten bij ISIS of Jabhat al-Nusra.</p> <p>Op dit moment lopen er in Nederland ten minste 217 aan jihadisme gerelateerde strafrechtelijke onderzoeken naar circa 288 verdachten (peildatum 22 mei 2016). De onderzoeken tegen de verdachten die zich volgens politie/Openbaar Ministerie (OM) thans in het strijdgebied bevinden, zijn in dit aantal meegenomen.</p>	<p>Op 23 oktober 2013 heeft de Rechtbank Rotterdam in de eerste aanleg een verdachte veroordeeld tot een gevangenisstraf van 12 maanden (waarvan 4 voorwaardelijk), voor het voorbereiden van terroristische handelingen zoals het deelnemen aan een organisatie met terroristisch oogmerk en het overtreden van art. 132 Sr (verspreiding ter opruiing) door o.a. het plaatsen van opruiende filmpjes op internet. Overtreding van 134a (deelnemen en meewerken aan training voor terrorisme) werd niet bewezen geacht. In hoger beroep (uitspraak 27 januari 2015) heeft het Hof Den Haag verdachte wel veroordeeld voor overtreding van 134a.</p> <p>In het arrest van 31 mei 2016 heeft de Hoge Raad het toepassingsbereik van artikel 134a Sr uitgelegd. De Hoge Raad overweegt dat artikel 134a Sr ziet op gedragingen die in enig verband staan met een terroristische training. Onder training moet onder meer worden verstaan: "het opdoen of overbrengen van kennis of zich of een ander bekwalen in vaardigheden of technieken." De Hoge Raad sluit voorts niet uit dat gedragingen die als voorbereidingshandelingen in de zin van artikel 46 Sr kunnen worden aangemerkt, ook op grond van artikel 134a Sr strafbaar kunnen zijn.</p>
2	Verdachten en veroordeelden voor een terroristisch misdrijf worden conform huidige regelgeving direct geplaatst op de Terroristen Afdeling (TA).	doorlopend toegepast	Tijdens het AO gevangeniswezen van 22 januari 2015 heeft de toenmalige staatssecretaris toegezegd te bezien of het regime binnen de terroristenafdelingen (TA's) van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) meer op maat moet en kan worden vormgegeven, om de terugkeer van de aldaar verblijvende gedetineerden naar de maatschappij beter te kunnen begeleiden. Met zijn brief van 3 juli	<p>Er verblijven op dit moment 23 personen op een TA (peildatum 6 mei 2016).</p> <p>Op 1 november 2015 is er een eerste versie van het beoordelingsinstrument opgeleverd. Dit instrument wordt momenteel in gebruik genomen als hulpmiddel voor het Multidisciplinair Overleg-TA (MDO-TA).</p> <p>Het MDO-TA adviseert over beslissingen over bijvoorbeeld plaatsing</p>

Bijlage 1: Zesde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

			<p>2015 heeft de staatssecretaris de Tweede Kamer geïnformeerd over zijn voornemen om meer maatwerk te gaan leveren op de TA. Hiertoe is een beoordelingsinstrument ontwikkeld met als doel te kunnen voldoen aan de essentiële voorwaarde dat per individu een accurate beoordeling plaatsvindt van het verspreidingsrisico van radicaal gedachtegoed en het veiligheidsrisico binnen de PI en voor de samenleving.</p>	<p>van een gedetineerde en re-integratietrajecten. Na een jaar zal een eerste evaluatie plaatsvinden. Parallel hieraan worden door het Ministerie van Veiligheid en Justitie de mogelijkheden verkend om te komen tot een regime waarin groepen gescheiden van elkaar kunnen worden geplaatst met de daaraan gekoppelde voorzieningen en veiligheidsmaatregelen.</p>
3	In het kader van het strafrecht bestaan verschillende mogelijkheden om terugkeerders langdurig onder toezicht te stellen.	doorlopend toegepast	<p>In iedere strafzaak betreffende terrorisme benut het OM, waar mogelijk, de mogelijkheid de strafrechter te vragen voorwaarden aan eventuele voorwaardelijke schorsing van voorlopige hechtenis, dan wel voorwaardelijke invrijheidstelling te verbinden die (elektronisch) toezicht op de betrokkenen mogelijk maken.</p>	<p>In de afgelopen rapportageperiode is een aantal verdachten veroordeeld wegens terroristische misdrijven. In een aantal gevallen is (een deel van) de straf voorwaardelijk aan deze verdachten opgelegd. Hieraan zijn bijzondere voorwaarden verbonden, die als stevige stok achter de deur dienen om te voorkomen dat deze verdachten zich opnieuw schuldig maken aan strafbare feiten.</p>
4	Onderkende uitreizigers die zich aansluiten bij een terroristische strijdgroepering verliezen het Nederlanderschap.	2016 gereed	<p>Het voorstel tot wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap ter verruiming van de mogelijkheden voor het ontnemen van het Nederlanderschap bij terroristische misdrijven is op 31 maart 2016 in werking getreden.</p>	<p>De Tweede Kamer heeft op 24 mei 2016 ingestemd met het voorstel tot wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap.</p> <p>Op 28 juni 2016 heeft de Eerste Kamer verslag uitgebracht over de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding en de Wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap in verband met het intrekken van het Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid.</p>
5	Onderkende uitreizigers met een niet-EU nationaliteit worden ongewenst vreemdeling verklaard (voor het Schengengebied).	doorlopend toegepast	<p>Deze maatregel wordt toegepast op vreemdelingen die op basis van een ambtsbericht van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) of Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD) in verband kunnen worden gebracht met jihadisme of een (potentiële) uitreis in dit kader en waarbij de AIVD of MIVD tevens heeft geconcludeerd dat zij een gevaar zijn voor de nationale veiligheid.</p>	<p>Sinds maart 2013 is de IND in circa 15 gevallen (0 gevallen in deze rapportageperiode; peildatum 27 mei 2016) overgegaan tot het treffen van vreemdelingrechtelijke maatregelen op onderkende uitreizigers met een niet-EU nationaliteit. Het gaat daarbij om verblijfsbeëindiging, het opleggen van een inreisverbod of ongewenstverklaring of de uitzetting onder regie van de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V).</p>
6	Onderkende uitreizigers met een of meerdere nationaliteiten die zich aansluiten bij een terroristische strijdgroepering worden gemeld bij de autoriteiten van die landen (van hun niet-Nederlandse nationaliteit).	onderzoek lopend	<p>Het OM en de politie werken in de aanpak van terroristische misdrijven nauw samen met internationale partners. Over en weer wordt er informatie uitgewisseld ten behoeve van een succesvolle aanpak van het gewelddadig jihadisme en andere ernstige vormen van criminaliteit. Internationale organisaties zoals Europol en Eurojust vervullen hierbij een belangrijke faciliterende rol.</p> <p>Registratie vindt plaats in het Schengen</p>	<p>Informatie van partners in de Contraterrorisme (CT)-keten wordt zoveel als mogelijk met andere landen gedeeld ook voor wat betreft het doormelden van de paspoortsignaleringen naar landen van de tweede nationaliteit. Dit gebeurt alleen in het geval de mensenrechtensituatie in deze landen zich hier niet tegen verzet. Bij deze informatie-uitwisseling zal zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van de reeds bestaande instrumenten en kanalen. Het OM en de politie werken bij de aanpak van terroristische misdrijven nauw samen met internationale partners. In dit kader worden namen van uitreizigers gedeeld met diverse landen.</p>

Bijlage 1: Zesde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

			<p>Informatie Systeem (SIS) en het Europol Information System (EIS). Een nieuw persoon of een wijziging voor de LOP-lijst die bij de LE binnen komt wordt rechtstreeks in SIS en EIS ingevoerd. Periodiek wordt de LOP-lijst verzonden naar specifieke landen en organisaties, te weten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpol Hoofdkantoor Lyon o.a. ten behoeve van diffusie-verstrekking aan specifieke landen. • Europol, analyse unit, ten behoeve van analyse naar Europese verbanden; • Dumas-werkgroep, via de Europol-desken aan specifieke landen; • FBI-liaison, ten behoeve van opnamen in de TSCD; • Verenigd Koninkrijk; • Australië. 	
7	<p>Van uitreizigers over wie gegronde vermoedens bestaan van aansluiting bij een terroristische strijdgroepering worden Nederlandse reisdocumenten gesignaleerd ter vervallenverklaring of weigering.</p>	<p>doorlopend toegepast</p>	<p>Het criterium voor het signaleren van een paspoort onder artikel 23 van de Paspoortwet is het gegronde vermoeden dat de betrokken persoon buiten het Koninkrijk handelingen zal verrichten die een bedreiging vormen voor de veiligheid van Nederland of haar bondgenoten.</p> <p>Zowel potentiële uitreizigers als personen waarvan het gegronde vermoeden bestaat dat zij reeds naar jihadistisch strijdgebied zijn uitgereisd, worden opgenomen in het Register Paspoortsignaleringen. In het laatste geval heeft de signalering tot doel om het reizen buiten Nederland te bemoeilijken, te voorkomen dat er paspoorten worden uitgegeven op Nederlandse posten in het buitenland en misbruik van reisdocumenten te bemoeilijken.</p>	<p>Er zijn sinds december 2013 ongeveer 260 (peildatum 27 mei 2016) verzoeken gedaan door de Minister van Veiligheid en Justitie ter weigering of vervallen verklaring van het paspoort. Het gaat hier om signaleringen van reeds uitgereisde personen (maatregel 7), maar ook om personen van wie het gegronde vermoeden bestaat dat ze zullen uitreizen naar jihadistisch strijdgebied (maatregel 15).</p> <p>Er wordt doorlopend gekeken naar de noodzaak van het voortduren van de paspoortmaatregel in de individuele gevallen. Wanneer het gegronde vermoeden niet langer bestaat, wordt de signalering opgeheven. Dit is inmiddels in 24 gevallen gebeurd.</p>
8	<p>Onderkende uitreizigers die zich aansluiten bij een terroristische strijdgroepering worden geplaatst op de nationale terrorismelijst.</p>	<p>doorlopend toegepast</p>	<p>Sinds december 2013 heeft de Minister van Buitenlandse Zaken in overeenstemming met de Ministers van Financiën en Veiligheid en Justitie 38 personen toegevoegd aan de nationale terrorismelijst, waarvan 9 sinds de vorige voortgangsrapportage.</p>	<p>Het kabinet zet in op het bevriezen van de tegoeden van terroristen en terroristische organisaties. Het afgelopen jaar is het aantal namen op de nationale terrorismelijst² flink toegenomen. Dit aantal zal, in lijn met internationale afspraken en verplichtingen, naar verwachting de komende periode nog verder toenemen.</p>

Bijlage 1: Zesde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

			In totaal staan er 48 personen en drie organisaties op de nationale terrorismelijst. ¹ De tegoeden van deze personen en organisaties zijn bevroren en het is verboden om geld aan hen over te maken.	Op 15 juni 2016 heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken een informele internationale bijeenkomst georganiseerd. Het doel van de bijeenkomst was het delen van de verschillende manieren waarop landen VN VR Resolutie 1373 hebben geïmplementeerd en geoperationaliseerd alsmede te komen tot een gezamenlijke uitvoering en coördinatie van de Resolutie. VN VR resolutie 1373 (2001) schept voor VN-lidstaten een internationaal bindende verplichting het financieren van terrorisme te bestrijden en de tegoeden, andere financiële activa of andere economische middelen van personen en organisaties die zich bezighouden met terroristische activiteiten, te bevriezen.
9	Onderkende uitreizigers worden conform de regels direct uitgeschreven als ingezetene in de Basisregistratie Personen (BRP) en eventuele uitkeringen, financiële toelagen en studiefinanciering worden beëindigd. Waar nodig worden wetten daarop aangepast.	doorlopend toegepast	De personalia van onderkende uitreizigers wordt, indien mogelijk, gedeeld met de gemeente waarin zij staan ingeschreven. De betreffende gemeente draagt zorg voor uitschrijving uit het BRP bij onderkende uitreis, zodat eventuele financiële toelagen en studiefinanciering worden stop gezet. Vanuit de CT-infobox werken diverse organisaties samen om sociale uitkeringen en toeslagen bij onderkende uitreizigers stop te zetten. Er is een wetsvoorstel in voorbereiding waarin wordt voorzien in een beëindigingsgrond op grond waarvan een uitkering, toeslag of studiefinanciering direct kan worden beëindigd als iemand is aangemerkt als onderkende uitreiziger. Deze beëindigingsgrond wordt opgenomen in alle relevante wetten. Op deze manier wordt het voor de uitvoering eenduidig wat er in een dergelijk geval moet gebeuren en kan de financiële ondersteuning aan de onderkende uitreiziger direct worden beëindigd.	Sinds november 2013 zijn circa 95 (peildatum 8 juni 2016) sociale uitkeringen stopgezet van onderkende Nederlandse of aan Nederland te relateren personen die met jihadistische intenties naar Syrië/Irak zijn gereisd. Dit gebeurt mede naar aanleiding van een uitschrijving uit het BRP of door bemiddeling van de CT-infobox. Het wetsvoorstel tot het stopzetten van uitkeringen, toeslagen en studiefinanciering wordt naar verwachting in de zomer aan de Raad van State aangeboden.
10	Het wordt kwaadwillenden moeilijker gemaakt om aan aanslagmiddelen te komen.	doorlopend toegepast	Zelfgemaakte explosieven zijn een voorkeurswapen voor terroristen en andere criminelen. Dit komt ten eerste door de vrije verkrijgbaarheid van precursoren. De beschikbaarheid van deze stoffen wordt beperkt middels EU verordening 98/2013 en	Het voorstel voor de Wet precursoren voor explosieven is op 24 mei 2016 als hamerstuk afgedaan door de Eerste Kamer. De wet is op 1 juni 2016 in werking getreden. Om relevante sectoren en eindgebruikers bewust te maken van de risico's van grondstoffen voor explosieven is de informatiecampagne

² Ibidem

¹ Lijst van personen en organisaties waarvan de tegoeden op grond van nationale regelgeving bevroren zijn onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Buitenlandse Zaken, de Minister van Veiligheid en Justitie en de Minister van Financiën.

Bijlage 1: Zesde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

			<p>aanvullende Nederlandse wetgeving. Tevens moeten bedrijven verdachte transacties, verdwijningen en diefstal melden bij de overheid.</p> <p>Bij aanslagen is ook veelvuldig gebruik gemaakt van vuurwapens. De informatiedeling, opsporing en inlichtingenverwerving inzake (pogingen tot) verwerving van aanslagmiddelen worden geïntensiveerd, met name wat betreft de verkrijgbaarheid van vuurwapens in het criminele circuit en de vermenging van dit circuit met jihadistische netwerken.</p> <p>Modus operandi kunnen echter veranderen, daarom wordt doorlopend onderzoek gedaan naar bestaande en nieuwe aanslagmiddelen en methoden en wordt tevens verkend of aanvullende tegenmaatregelen nodig zijn.</p>	<p>over de wetgeving geïntensiveerd en verbreed. Tevens is er aandacht voor het verhogen van de kennis- en informatiepositie over aanslagmiddelen bij diverse partners.</p> <p>De politie en het OM hebben de opsporing en vervolging van handel in en bezit van illegale (automatische) vuurwapens geïntensiveerd vanuit de bestaande samenwerking tussen de betrokken organisaties op operationeel niveau. Hierbij wordt specifiek aandacht besteed aan de vermenging van het criminele circuit met jihadistische netwerken. In EU-verband wordt gesproken over aanpassing van de Europese vuurwapenrichtlijn ten behoeve van strengere Europese standaarden. Door de EU lidstaten is op 10 juni 2016 overeenstemming bereikt over een 'general approach' met betrekking tot aanpassing van de Europese vuurwapenrichtlijn.</p> <p>Ten slotte heeft de NCTV een adviesproduct ontwikkeld over risico's van en tegenmaatregelen voor drones. Dit product is bedoeld voor beveiligingspersoneel van overheden en vitale infrastructuur.</p> <p>Op het gebied van nieuwe modus operandi wordt proactief samengewerkt met andere landen en de EU.</p>
11	Bestuurlijke maatregelen risicoreductie jihadgangers.	2016 gereed	<p>Het wetsvoorstel 'Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding' voorziet in maatregelen zoals een meldplicht, een gebiedsverbod en een uitreisverbod ter bescherming van de nationale veiligheid. De maatregelen kunnen worden opgelegd aan personen die op grond van hun gedragingen in verband kunnen worden gebracht met (ondersteuning van) terroristische activiteiten. Per nota van wijziging is handhaving van het gebiedsverbod door middel van een enkelband aan het wetsvoorstel toegevoegd.</p>	<p>De Tweede Kamer heeft ingestemd met het wetsvoorstel Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding (Twbmt) en het daarmee verband houdende voorstel tot wijziging van de Paspoortwet.</p> <p>De Eerste Kamer heeft op 28 juni 2016 verslag uitgebracht over de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding en de Wijziging van de Rijkswet op het Nederlandschap in verband met het intrekken van het Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid.</p>
12	Consulaire bijstand door Nederlandse ambassades in aangrenzende landen.	doorlopend toegepast	<p>Nederlanders die zich hebben aangesloten bij een terroristische organisatie vormen een dreiging tegen Nederland. Wanneer een naar het strijdgebied uitgereisde Nederlander zich als spijtoptant zelfstandig meldt bij een Nederlandse vertegenwoordiging buiten het strijdgebied, zal er in ieder geval sprake zijn van dossieropbouw van de uitreiziger zodat bij (eventuele) terugkeer de juiste strafrechtelijk of inlichtingenmatige aanpak kan worden verleend. Per casus zal dan ook worden bezien of en hoe consulaire bijstand kan worden verleend en welke begeleiding wenselijk is. Een</p>	<p>Samen met de NCTV en AIVD werkt BZ aan het vergroten van de awareness op het postennetwerk in de omgang met mogelijke terugkerende jihadisten. In het bijzonder is daarbij aandacht voor het aanscherpen van procedures rondom reisdocumentatie, consulaire bijstand en uitzettingen naar Nederland.</p>

Bijlage 1: Zesde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

			<p>inschatting van de veiligheidsrisico's die van een persoon uitgaan, zal daarbij leidend zijn. Bij aankomst in Nederland geldt de terugkeerdersonpak zoals uiteengezet in het "Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme.</p> <p>De diplomatieke vertegenwoordigingen in de relevante regio's zijn alert op personen die terugkeren vanuit jihadistisch strijdgebied. Via trainingen zijn zij bewust gemaakt hoe te handelen in dergelijke situaties.</p>	
13	Een nieuw op te richten exit-faciliteit in Nederland.	gereed	De Exit-faciliteit 'Exits' is sinds oktober 2015 ingericht. Exits is, net als het Familiesteunpunt, als een onafhankelijke organisatie ondergebracht bij de Stichting Fier Fryslân, die hiervoor subsidie ontvangt.	Bij zowel de Exit-faciliteit als bij het Familiesteunpunt lopen momenteel verschillende trajecten.
2. Interventies uitreis				
14	Bij redelijke verdenking van uitreis wordt strafrechtelijk ingegrepen.	doorlopend toegepast	<p>Indien mogelijk wordt in opdracht van het OM strafrechtelijk onderzoek uitgevoerd met als doel om uitreizen te voorkomen. Dit leidt niet altijd tot strafrechtelijke vervolging. Wel worden deze zaken te allen tijde behandeld in een casusoverleg.</p> <p>Inzet van het strafrecht voor wat betreft de onderzoeken op potentiële uitreizigers is primair gericht op het voorkomen dat personen afreizen naar het strijdgebied. Het OM is afhankelijk van signalen vanuit de politie en vanuit ketenpartners (voornamelijk op lokaal niveau) die er op wijzen dat personen niet alleen naar het strijdgebied willen afreizen, maar dat zij daarbij het doel hebben om deel te gaan nemen aan de gewelddadige strijd. Denk hierbij bijvoorbeeld aan signalen vanuit scholen of uit de wijk. Er vindt waar mogelijk strafrechtelijke interventie plaats om uitreizen te voorkomen. Dit leidt niet altijd tot strafrechtelijke vervolging. Wel worden deze zaken opgenomen in casusoverleggen.</p>	<p>In deze rapportageperiode is er een aantal veroordelingen te melden inzake potentiële uitreizigers:</p> <p>Op 15 maart 2016 heeft het Gerechtshof Arnhem in Hoger Beroep uitspraak gedaan in een zaak tegen twee Arnhemse verdachten die op weg naar Syrië zouden zijn gegaan om daar deel te nemen aan de gewapende strijd. In eerste aanleg had de Rechtbank Arnhem beide verdachten vrijgesproken omdat de rechtbank niet bewezen achtte dat zij van plan waren deel te nemen aan de gewapende strijd in Syrië. In Hoger Beroep is één van de verdachten veroordeeld tot gevangenisstraf van 18 maanden waarvan 12 maanden voorwaardelijk wegens 'voorbereiding van het deelnemen aan een organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van terroristische misdrijven.' De andere verdachte is in Hoger Beroep vrijgesproken. Het Openbaar Ministerie heeft in deze zaak cassatie bij de Hoge Raad ingesteld.</p> <p>Op 26 mei 2016 is een verdachte veroordeeld tot achttien maanden gevangenisstraf waarvan zes maanden voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar voor voorbereidingshandelingen tot het plegen van moord en/of doodslag met een terroristisch oogmerk en een poging tot deelnemen aan een organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van terroristische misdrijven. De betreffende verdachte is in 2015 tegengehouden in Bulgarije omdat hij op weg naar het jihadistisch strijdgebied zou zijn geweest.</p> <p>Op 3 juni 2016 is door de rechtbank Midden-Nederland eveneens een verdachte veroordeeld tot 9 maanden gevangenisstraf (vw) en</p>

Bijlage 1: Zesde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

				<p>een werkstraf van 240 uren wegens 'voorbereiding van het deelnemen aan een organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van terroristische misdrijven.' De verdachte was in 2014 van plan om voorwerpen te brengen naar zijn broer die lid was van ISIS in Syrië. De broer van de verdachte zou met deze goederen de strijd voor ISIS voort kunnen zetten. Als het zou zijn gelukt, zou de verdachte daarmee hebben bijgedragen aan het in stand houden van de gewapende strijd van ISIS.</p> <p>De rechtbank Gelderland heeft op 15 juni 2016 twee verdachten veroordeeld tot gevangenisstraffen van 2 en 3 jaren voor poging tot deelname aan een organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van terroristische misdrijven. De betreffende verdachten werden in september 2015 bij de Turks-Syrische grens tegengehouden. Eén van de verdachten was al eerder in het strijdgebied geweest en krijgt daarom een zwaardere straf opgelegd.</p> <p>Tot slot heeft het gerechtshof Den Haag op 20 juni 2016 een verdachte veroordeeld die door de rechtbank Rotterdam was vrijgesproken voor het voorbereiden van een aanslag en uitreis naar het strijdgebied in Syrië/Irak. In tegenstelling tot de rechtbank achtte het hof bewezen dat de verdachte zich had getraind voor het plegen van terroristische misdrijven door het trachten inlichtingen te verzamelen en het verwerven van kennis omtrent het maken van explosieven. Het gerechtshof legt een gevangenisstraf op van 12 maanden.</p>
15	Bij gegronde vermoedens van uitreis worden de reisdocumenten gesignaleerd ter vervallenverklaring of weigering (inclusief identiteitskaarten).	doorlopend toegepast	<p>In een aantal gevallen is, naast gegronde vermoedens van uitreis, ook bij onderkende uitreizigers het paspoort gesignaleerd ter vervallenverklaring om reizen in het buitenland te bemoeilijken (maatregel 7). Detectie bij eventuele terugkeer wordt hierdoor vergroot ook vergroot.</p> <p>De mogelijkheid een uitreisverbod op te leggen is opgenomen in het in maatregel 11 genoemde wetsvoorstel "Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding".</p> <p>Ter ondersteuning van de maatregel wordt ook een wijziging van de Paspoortwet voorbereid. Hierin wordt geregeld dat paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten van rechtswege vervallen bij het opleggen van een</p>	<p>Er zijn sinds december 2013 ongeveer 260 (peildatum 27 mei 2016) verzoeken gedaan door de Minister van Veiligheid en Justitie ter weigering of vervallen verklaring van het paspoort (zie ook bij maatregel 7).</p> <p>De Tweede Kamer heeft ingestemd met het wetsvoorstel Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding (Twbmt) en het daarmee verband houdende voorstel tot wijziging van de Paspoortwet.</p>

Bijlage 1: Zesde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

			uitreisverbod. Tevens wordt het mogelijk om in dit geval de betrokkene een vervangend identiteitsbewijs te geven.	
16	In geval van vermoedelijke uitreis wordt de directe omgeving gewaarschuwd.	doorlopend toegepast	Potentiële uitreizigers die in beeld zijn, worden besproken in een multidisciplinair casusoverleg in het lokale domein. De betrokken partijen bepalen daar de meest effectieve aanpak. Het informeren van de directe omgeving door de lokale overheid kan een onderdeel van de aanpak zijn. Deze maatregel is gerelateerd aan maatregel 30, de ondersteuning lokale aanpak in prioritaire gebieden.	De lokale partners maken in het casusoverleg de afweging of het opportuun is de directe familie van uitreizigers te waarschuwen met het doel potentiële uitreis te voorkomen.
17	In geval van vermoedelijke uitreis waarbij een minderjarige betrokken is, worden kindbeschermingsmaatregelen getroffen.	doorlopend toegepast	Voor minderjarigen die zelfstandig uitreizen zijn de maatregelen uit het actieprogramma onverkort van toepassing. Wanneer minderjarigen die door hun ouders zijn meegenomen naar ISIS strijdgebieden of wanneer kinderen in ISIS strijdgebieden worden geboren uit Nederlandse ouders naar Nederland terugkeren, volgt een melding bij de Raad voor de Kinderbescherming. De Raad voor de Kinderbescherming kijkt of reeds sprake is van hulpverlening aan de minderjarige en besluit indien nodig tot het instellen van een raadsonderzoek. Tegelijkertijd wordt door zorg- en veiligheidspartners in een multidisciplinair casusoverleg een behandelplan opgesteld dat de veilige ontwikkeling van het kind moet waarborgen en eventuele veiligheidsrisico's moet tegengaan.	In de periode februari 2013 tot 1 juni 2016 zijn 67 aan jihadisme gerelateerde unieke kindzaken door de Raad voor de Kinderbescherming in onderzoek genomen. Van de 67 minderjarigen waren er 37 kinderen in gezinsverband en 30 individuele jongeren.
3. Radicalisering				
18	Indien sprake is van ronselen voor de gewapende strijd wordt strafrechtelijk ingegrepen.	doorlopend toegepast	Politie en OM hebben aandacht voor signalen van ronselen voor de gewapende strijd (artikel 205 Wetboek van Strafrecht). Deze signalen worden bekeken en indien gegrond wordt er een strafrechtelijk onderzoek gestart. Op dit moment wordt er strafrechtelijk onderzoek verricht naar een aantal personen die verdacht worden van ronselen voor de gewapende strijd.	Thans loopt er hoger beroep tegen de volgende uitspraken inzake ronselen voor de gewapende strijd: <ol style="list-style-type: none"> 1. Uitspraak van de rechtbank van Den Haag 1 december 2014 (ingesteld door OM) 2. Uitspraak Rechtbank Den Haag 10 december 2015 3. Uitspraak Rechtbank Zeeland-West-Brabant 18 februari 2016

Bijlage 1: Zesde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

19	Strafrechtelijk ingrijpen bij haat zaaien en oproepen tot geweld in extremistisch kader wordt geprioriteerd.	doorlopend toegepast	De uitvoering van maatregel 29 is belegd bij de politie, die daartoe een Nederlandse Internet Referral Unit (NL IRU) opricht.	De NL IRU bevindt zich momenteel in de 1e operationele fase (1 maart – 31 augustus 2016). Zie hiertoe maatregel 29. In de Contextzaak is één verdachte veroordeeld voor haat zaaien. Ten aanzien van een aantal uitlatingen is deze verdachte vrijgesproken. Tegen deze deelvrijspraken is door het OM Hoger Beroep ingesteld.
20	Facilitatoren en verspreiders van jihadistische propaganda worden in hun activiteiten verstoord ³ .	doorlopend toegepast	In het kader van het Actieprogramma wordt aan de 'Rotterdamwet' (Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek) de mogelijkheid toegevoegd om huurders in het kader van een huisvestingsvergunning te screenen op onder andere radicaal, extremistisch of terroristisch gedrag. De tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen (zie maatregel 11) ziet ook op het verstoren van verspreiders en facilitatoren.	Het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek in verband met de selectieve woningtoewijzing op grond van overlastgevend of crimineel gedrag (maatregel 20) is op 29 maart 2016 door de Tweede Kamer aangenomen. De bijbehorende concept-AMvB is 27 mei 2016 in consultatie gebracht. Het wetsvoorstel ligt ter behandeling voor bij de Eerste Kamer en het voorlopig verslag is op 24 mei 2016 vastgesteld. ⁴ De Memorie van Antwoord is door de Minister voor Wonen en Rijksdienst op 17 juni 2016 aan de Eerste Kamer aangeboden ⁵ . Om nadere invulling te geven aan maatregel 20f wordt in de huidige procedure van visumverlening beter gekeken naar de mogelijke risico's voor de openbare orde en de nationale veiligheid. Hiertoe worden de behandel(risico) profielen, die gebruikt worden bij de beoordeling van en beslissing op visumaanvragen, aangevuld. De NCTV houdt op basis van open bronnen actief een alerteringslijst bij van sprekers en/of referenten die extra aandacht vragen in de beoordeling. De NCTV kijkt doorlopend naar extremistische sprekers en ook specifiek naar personen of organisaties die betrokken zijn bij het fundamentalistische lezingencircuit, om vroegtijdig en proactief de komst van extremistische sprekers te kunnen onderkennen. Het streven is om – als daar aanleiding toe is – al bij de visumaanvraag een blokkade op te werpen, met als nadrukkelijke optie om reeds verstrekte visa- desnoods te elfder ure – in te trekken als zich nieuwe feiten en omstandigheden voordoen die de toelating van een spreker tot ons land ongewenst maakt. Sinds februari 2015 is van acht personen de visumaanvraag afgewezen of is het reeds verleende visum, afgegeven door Nederland of een Schengen lidstaat, ingetrokken wegens aanzetten tot haat en/of geweld. Tevens worden gemeenten meer en meer actief in het proactief aangaan van een dialoog om de komst van extremistische sprekers te voorkomen. Deze tweeledige aanpak

³ Maatregel 20b is in de 2^e voortgangsrapportage afgerond.

⁴ EK, 2015–2016, 34 314, A resp. B

⁵ EK, 2015-2016, 34 314, C, 17 juni 2016

Bijlage 1: Zesde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

				<p>wordt voortgezet.</p> <p>In de recente JBZ-raad van 10 juni 2016 is besloten dat lidstaten extremistische sprekers uit derde landen, die een bedreiging vormen voor de openbare orde, waar van toepassing, gaan signaleren ter fine van weigering in het Schengen Informatie Systeem (SIS) middels artikel 24.3.</p>
4. Radicalisering tegengaan				
21	Samenwerken met de islamitische gemeenschap.	doorlopend toegepast	<p>Maatschappelijke organisaties en islamitische gemeenschappen zijn belangrijke partners in het tegengaan van radicalisering. Daarom ondersteunt het Rijk op dit moment projecten van maatschappelijke organisaties met als missie om gemeenschappen weerbaarder te maken tegen radicalisering.</p>	<p>Het Samenwerkingsverband van Marokkaanse Nederlanders (SMN), Contact Orgaan Moslims en Overheid (CMO) en Inspraak Orgaan Turken (IOT) hebben vanuit het Rijk subsidie ontvangen om interventieprogramma's uit te voeren. Deze programma's hebben tot doel radicalisering binnen de gemeenschappen tegen te gaan en te voorkomen op die plaatsen waar de problematiek van radicalisering het meest nijpend is. De drie genoemde partijen organiseren in 2016 meer dan 100 voorlichtingsbijeenkomsten en debatten. Het CMO traint daarnaast dit jaar bijna 100 imams en moskeebestuurders en het SMN traint meer dan 90 vertrouwenspersonen. Inmiddels zijn 99 trainers en vertrouwenspersonen getraind en hebben 19 voorlichtingsbijeenkomsten en debatten plaatsgevonden.</p> <p>Met de uitvoering van de projecten van CMO, SMN en IOT loopt een actieonderzoek. Middels dit onderzoek kunnen tussentijds aanpassingen en verbeteringen plaatsvinden. Tevens wordt onderzocht hoe de geleerde lessen uit de evaluatie kunnen worden gedeeld met en gebruikt door andere organisaties.</p> <p>Per 15 juni 2016 zijn 6 organisaties gestart met het uitvoeren van weerbaarheidsprojecten gericht op doelgroepen die niet door CMO, SMN en IOT worden bereikt. Deze projecten zijn gericht op Somaliërs, bekeerlingen, meisjes, Syrisch-Koerdische vluchtelingen en Eritreeërs. Binnen deze projecten worden het komende jaar trainers en vertrouwenspersonen getraind.</p>
22	Versterken van bestaande netwerken van lokale en landelijke sleutelfiguren.	2015/2016	<p>Het Rijk ondersteunt direct en via de versterkingsgelden de opbouw van strategische netwerken polarisatie en radicalisering in gemeenten waar de problematiek het meest nijpend is. Deze netwerken bestaan uit 15 tot 30 personen, waaronder sleutelfiguren, jongerenwerkers, moskeebestuurders, schooldirecteuren, politie en gemeentemedewerkers. Bevordering van deskundigheid en uitwisseling van kennis en inzichten staan hierbij voorop.</p> <p>Het doel van de netwerken is om zorg te</p>	<p>De opbouw van strategische netwerken polarisatie en radicalisering is in zeven gemeenten gestart. In vier gemeenten zijn de netwerken inmiddels geïnstalleerd, veelal door de burgemeester. De installatie van de netwerken in andere gemeenten volgt na de zomer. Eind 2016 nemen deze gemeenten de verdere ontwikkeling van deze netwerken over met middelen vanuit de versterkingsgelden voor de lokale aanpak.</p> <p>Naast deze zeven gemeenten heeft een groot deel van gemeenten binnen de tweede tranche versterkingsgelden middelen aangevraagd voor het op- en uitbouwen van netwerken van sleutelfiguren. Deze gemeenten zijn daar reeds mee gestart of starten daar later dit jaar mee.</p>

Bijlage 1: Zesde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

			<p>dragen voor de (door)ontwikkeling van een breed gedragen lokale aanpak op basis van onderling vertrouwen en betrokkenheid tussen partijen.</p>	
23	Betrokken burgers kunnen rekenen op steun.	doorlopend toegepast	<p>Om gezinnen en families te ondersteunen in het omgaan met radicaliserende of geradicaliseerde familieleden is een Familiesteunpunt Radicalisering opgericht. Doel is radicalisering van broertjes, zusjes of andere familieleden tegen te gaan, families in de lastige periode waarin ze zich bevinden te begeleiden en het plegen van strafbare feiten te voorkomen.</p> <p>Burgers en professionals kunnen bij Meld Misdaad Anoniem (M.) terecht met anonieme meldingen inzake alle vormen van extremisme, waarbij sprake is van een strafbaar feit of de voorbereiding van een strafbaar feit. Medewerkers van M. zijn getraind op het onderwerp. Bellers met hulpvragen worden doorverwezen naar de gemeente, het Familiesteunpunt Radicalisering, Exits, de wijkagent of de hulplijn radicalisering van het Samenwerkingsverband van Marokkaanse Nederlanders (SMN).</p> <p>In de periode januari 2015 tot en met mei 2016 heeft M. in totaal 199 meldingen met betrekking tot terrorisme en extremisme ontvangen.</p> <p>Het in de vorige voortgangsrapportage genoemde project Weerbaar Opvoeden loopt tot 31 december 2016.</p>	<p>Om het onderling contact tussen families die te maken hebben met radicaliserende of uitgereide kinderen te ondersteunen, wordt een zogenaamd 'familie-contact' opgezet, samen met een aantal betrokken organisaties. Om de exacte behoefte van ouders te polsen en hierop het juiste te organiseren, wordt hieraan voorafgaand in de zomer 2016 een behoeftenonderzoek gedaan. Op basis hiervan wordt de uiteindelijke uitvoering vormgegeven. Dit 'familie-contact' wordt opgezet in aanvulling op de individuele ondersteuning vanuit het Familiesteunpunt Radicalisering.</p> <p>Na de zomer ontvangt uw Kamer informatie over het programma 'Beter toegerust voor de aanpak van radicalisering; een bijdrage van jeugd- en gezinsdomein aan aanpak van radicalisering en versterking van sociale samenhang.</p>
24	Ondersteuning onderwijsinstellingen.	doorlopend toegepast	<p>De voorgenomen acties uit het Actieprogramma integrale aanpak Jihadisme worden uitgevoerd. Alle scholen in primair-, voortgezet- en middelbaar onderwijs in Nederland kunnen een beroep doen op de Stichting School en Veiligheid voor ondersteuning en training.</p> <p>Binnen de 18 geprioriteerde gemeenten is de aanvullende ondersteuning voor de scholen in de vorm van een complementaire aanpak</p>	<p>In het kader van de aanvullende ondersteuning zijn er inmiddels meer dan 50 adviesgesprekken gehouden met scholen. De geprioriteerde gemeenten zijn nu actief scholen aan het benaderen. Animo om deel te nemen blijkt op sommige scholen al meteen groot. In andere gevallen hebben scholen meer tijd nodig. Inmiddels zijn circa 900 onderwijsmedewerkers getraind.</p> <p>Op 20 juni 2016 is de Europese conferentie 'Safe and Open Higher Education: the Dutch Approach' gehouden voor alle bestuurders van hogescholen en universiteiten in Nederland en de rest van Europa. Er zijn o.a. workshops gehouden over omgang met zorgwekkend</p>

Bijlage 1: Zesde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

			<p>gestart. Deze aanpak bestaat uit een aanbod van trainingen en advies, ontwikkeld en uitgevoerd door de NCTV, de Stichting School en Veiligheid en de Expertise-unit Sociale Stabiliteit. Daarnaast wordt er een aanbod ontwikkeld om met leerlingen het gesprek aan te gaan over deze thema's (zie ook maatregel 27&28).</p> <p>Instellingen in het hoger onderwijs kunnen ondersteuning en informatie krijgen via het programma Integrale Veiligheid Hoger Onderwijs.</p>	<p>gedrag en crisismangement. Ook was er aandacht voor de social media campagne '#daretobegrey', die gericht is op het tegengaan van polarisering.</p>
25	Oprichting expertcentrum maatschappelijke spanningen en radicalisering.	gereed	<p>De Expertise-unit Sociale Stabiliteit (ESS) is begin 2015 opgericht en zal de komende vier jaar rechtstreeks onder het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vallen. De ESS biedt gemeenten, eerstelijns professionals en diverse groepen in de samenleving praktijkkennis aan over maatschappelijke spanningen, waaronder radicalisering, en over het omgaan met verschillende spanningen die zich voordoen bij specifieke lokale incidenten.</p>	<p>In de eerste helft van 2016 heeft ESS 25 gemeenten geadviseerd in de preventieve aanpak van radicalisering, o.a. over het inrichten van een lokale aanpak, het versterken van netwerken en het inzetten van versterkingsgelden. Ook heeft op 30 juni 2016 de start plaatsgevonden van de tweede leerkring voor gemeenten over de preventieve aanpak radicalisering (zie hiervoor ook maatregel 26).</p> <p>De training en workshop Omgaan Met Extreme Idealen, over radicalisering vanuit een pedagogisch perspectief, is in periode januari 2016 tot en met mei 2016 aan circa 500 professionals gegeven, waaronder docenten, (wijk)agenten en gemeenteambtenaren.</p> <p>In navolging van het onderzoek <i>Triggerfactoren in het radicaliseringsproces</i> (2015, Expertise-unit Sociale Stabiliteit en de Universiteit van Amsterdam) is een tool ontwikkeld waarmee professionals de bevindingen in het onderzoek kunnen toepassen in hun dagelijkse werk. Deze wordt begin augustus 2016 op de website van de ESS (www.socialestabiliteit.nl) geplaatst en onder de aandacht gebracht van potentiële gebruikers via verschillende samenwerkingspartners in het onderwijs en (jeugd)zorg.</p>
26	Gerichte inzet op radicaliserende jongeren in lokale risicogebieden.	doorlopend toegepast	<p>Gemeenten worden ondersteund bij de ontwikkeling van een integrale aanpak voor radicale personen en/of risicobuurtten. In gemeenten vinden leerkringen plaats en worden strategische netwerken opgezet. Radicaliserende jongeren in lokale risicogebieden worden in beeld gebracht en op basis daarvan vindt gerichte inzet plaats.</p>	<p>Via een tweetal leerkringen preventieve aanpak radicalisering zijn 28 gemeenten met een verhoogde aandacht voor radicaliseringsproblematiek ondersteund. Leerkringen zijn begeleid door intervisiegroepen waarvoor een curriculum is ontwikkeld. Na verschillende bijeenkomsten in 2015 heeft in januari 2016 een slotbijeenkomst plaatsgevonden. In juni 2016 is een nieuwe groep van 22 gemeenten gestart met de leerkringen.</p> <p>De ambities t.a.v. het versterken van een preventieve lokale aanpak krijgen verdere uitwerking in de besteding van extra gelden voor gemeenten waar de problematiek het meest nijpend is (zie maatregel 30).</p>

Bijlage 1: Zesde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

<p>27 & 28</p>	<p>Mobiliseren maatschappelijke tegengeluiden en versterken weerbaarheid tegen radicalisering en spanningen.</p> <p>Maatschappelijk debat over de grenzen van de rechtsstaat.</p>	<p>2015/2016</p>	<p>De afgelopen periode is ingezet op het stimuleren en faciliteren van:</p> <p>(1) Europese en nationale netwerken voor het stimuleren van maatschappelijk (tegen)geluid om extremistische boodschappen tegen te gaan.</p> <p>(2) Bevorderen van de samenwerking met sociale mediabedrijven bij het stimuleren van alternatieve en positieve online content.</p> <p>De Europese Commissie zal middels het Radicalisation Awareness Network (RAN) 10 miljoen euro beschikbaar stellen voor jeugd initiatieven op dit thema. Het Europese <i>Strategic Communications Advisory Team (SSCAT)</i> dat landen adviseert op dit thema gaat het Nederlands initiatief (zie recente ontwikkelingen) als goede praktijk in hun Europese advisering gebruiken.</p> <p>Vanuit het Rijk is ondersteuning verleend aan theatervoorstelling 'Jihad, de voorstelling'. 5500 leerlingen hebben in de eerste speelronde het toneelstuk bijgewoond en zijn na afloop hierover in gesprek gegaan. Voor het nagesprek in de klas is lesmateriaal ontwikkeld. Vanaf september 2016 volgen nog eens 4500 leerlingen in een tweede speelronde met 60 voorstellingen. Deze vindt plaats in tenminste 18 gemeenten die ook extra ondersteuning ontvangen in het kader van de complementaire aanpak onderwijs (zie maatregel 24).</p> <p>Vanuit diverse partijen is een bruikbaar aanbod ontstaan om het gesprek aan te gaan met leerlingen en jongeren over kernwaarden en de vrijheden van de rechtsstaat. Met de 'Roadshow Persvrijheid' zijn meer dan 1500 leerlingen de dialoog aangegaan met journalisten en redacteurs over de betekenis van persvrijheid en de vrijheid van meningsuiting.</p> <p>Codename Future heeft een module ontwikkeld</p>	<p>Een groep van 30 jongeren uit 13 Europese landen hebben gedurende vier dagen (van 20 t/m 23 mei 2016) gewerkt aan een sociale media campagne voor verbinding en tegen radicalisering.</p> <p>De groep jongeren is bijeengebracht onder het Nederlandse voorzitterschap en heeft met ondersteuning van Google, Facebook, Twitter en een groep creatieve coaches gewerkt om hun eigen verhaal te vertellen. Een eigen geluid dat tegenwicht moet bieden aan extremistische content en haat zaaien online.</p> <p>De inhoud van de campagne is door de jongeren zelf bedacht. De campagne draagt de titel #Giveitup4 (applaus voor/opgeven voor). De campagne is tweezijdig en vraagt aan de ene kant aandacht voor een verbindende thema (applaus voor) en stelt de uitdaging hiervoor iets op te geven gedurende een periode om dit kracht bij te zetten (opgeven voor). De campagne liep tijdens de Ramadan 2016, maar de jongeren werken daarna verder onder de beweging #giveitup4 en breiden dit uit naar andere thema's en actualiteiten. Meer informatie over het initiatief is te vinden op: www.giveitup4.org en de facebook pagina https://www.facebook.com/GiveItUp4/</p> <p>Voor de tweede speelronde van 'Jihad, de voorstelling' worden de opzet voor het nagesprek van de theatervoorstelling en het lesmateriaal voor in de klas momenteel aangepast en verbeterd op basis van de ervaringen uit de eerste speelronde. Vanaf september 2016 zal een externe evaluatie meelopen met de voorstelling. Van de eerste speelronde is een evaluatie videoverslag gemaakt.</p> <p>Naar aanleiding van het afgeronde traject 'Roadshow Persvrijheid' is een vervolgproject over persvrijheid en internetweerbaarheid momenteel in ontwikkeling. Dit wordt aangeboden vanaf het nieuwe schooljaar. Evenzo zal de methode die is gehanteerd in het project Met Twee Maten op grotere schaal worden ingezet om lastige thema's bespreekbaar te maken onder studenten.</p>
----------------------------	---	------------------	--	--

Bijlage 1: Zesde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

			voor MBO om het gesprek aan te gaan over extreme idealen en radicalisering. Momenteel loopt een proefproject met deze methode in enkele tientallen klassen.	
5. Sociale media				
29	Bestrijden van verspreiding van radicaliserende, haatzaaiende jihadistische content.	doorlopend	De uitvoering van maatregel 29 is belegd bij de politie, die daartoe een Nederlandse Internet Referral Unit (NL IRU) opricht. De taken van de NL IRU zijn onder te verdelen in drie categorieën: Notice and Take Action (NTA), Notice and Take Down (NTD) en Meldpunt voor burgers. Nederland is het derde land dat een nationaal IRU heeft opgericht.	De NL IRU bevindt zich momenteel in de eerste operationele fase (1 maart – 31 augustus 2016). Deze fase omvat: casuïstiek behandelen; ontwikkelen NTA-werkproces; samenwerkingsverbanden met interne en externe partners tot stand brengen; afronding en accordering van het projectplan. Per 1 september 2016 wordt overgegaan op de tweede operationele fase. Deze tweede fase omvat ontwikkelde systematiek hanteren en de doorontwikkeling NTA-werkproces.
6. Informatie-uitwisseling				
30	Het kabinet ondersteunt de lokale aanpak in prioritaire gebieden.	doorlopend toegepast	Het Rijk en gemeenten werken nauw samen in de aanpak jihadisme in de prioritaire gebieden. De ambities ten aanzien van de verdere versterking van de integrale lokale aanpak krijgen uitwerking in de besteding van de extra gelden die zijn gereserveerd in de brief "Versterking van de veiligheidsketen" aan de Tweede Kamer (a, b, c). Deze gelden zijn vanaf 2016 beschikbaar voor de gemeenten waar de problematiek het meest nijpend is en worden verstrekt voor het structureel versterken van de integrale aanpak.	In het kader van de versterking van de lokale aanpak is in totaal aan 20 gemeenten/regio's 6,7 miljoen euro toegekend voor 2016. Sinds de vorige voortgangsrapportage richten de plannen zich op analyse van de lokale problematiek en mate van weerbaarheid van de gemeente/regio. Het tegengaan van radicalisering focust zich op het vormen van netwerken van sleutelfiguren en van strategische netwerken (zie ook maatregel 22) alsmede activiteiten dicht op het gezin c.q. de omgeving van personen die (mogelijk) radicaliseren. Op het vlak van kennis en kunde van professionals zijn er trainingen bij het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR). Een extern bureau heeft de eerste meting voor de monitor uitgevoerd.
31	Voortzetting samenwerking tussen Rijk en betrokken gemeenten.	doorlopend toegepast	Het Rijk en gemeenten werken nauw samen bij de ontwikkeling en uitvoering van de integrale aanpak jihadisme op lokaal niveau. Daartoe vindt regelmatig overleg plaats tussen de Minister van Veiligheid en Justitie, de Minister van SZW, de Minister van BZK, NCTV, AIVD en de burgemeesters van de meest betrokken gemeenten. Het versterken van de preventieve aanpak van radicalisering maakt hier naast de persoonsgerichte aanpak deel van uit.	Bestuurlijke afspraken krijgen uitwerking met de gelden die zijn gereserveerd voor versterking van de lokale aanpak in de brief "versterking veiligheidsketen" die op 27 februari 2015 naar de Tweede Kamer is verzonden. Via de versterkingsgelden, opbouw van strategische netwerken, scholenaanpak en de persoonsgerichte aanpak wordt intensief samengewerkt met gemeenten waar de problematiek nijpend is. Met andere gemeenten wordt samengewerkt door o.a. de leerkringen en via de samenwerking met de Expertise-Unit Sociale Stabiliteit (ESS) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Momenteel wordt gekeken naar een aantal veelbelovende voorbeelden in gemeenten om nieuwe aanwas te voorkomen. Deze zullen als pilot in andere gemeenten worden uitgerold. Een voorbeeld hiervan is de uitrol van een veelomvattend educatief programma voor moeders.
32	Versterking coördinatie op de	doorlopend	Bij de politie zijn twee Nationale Staven	Per 1 januari 2016 zijn er vier NSGBO staven ingericht en

Bijlage 1: Zesde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

	uitvoering.	toegepast	<p>Grootschalig en Bijzonder Optreden (NSGBO) ingericht ten behoeve van contraterrorisme tot 1 januari 2017. Daarna wordt overgaan in vier staven NSGBO.</p> <p>Daarnaast is door de Koninklijke Marechaussee (KMar) een Landelijke Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden (LSGBO) jihadisme ingericht.</p> <p>De NCTV, AIVD, politie en het OM hebben besloten een geactualiseerd centraal overzicht van de genomen maatregelen op persoonsniveau bij de CT-Infobox onder te brengen.</p>	<p>operationeel inzetbaar. De afgelopen maanden en ook de komende tijd is er veel aandacht voor oefeningen, war games, table tops e.d. Ook is er periodiek CT-overleg met en oefeningen van politiechefs. Dit heeft als doel om op alle niveaus voorbereid te zijn op een eventuele aanslag en snel en adequaat te kunnen handelen in de eerste uren na een aanslag.</p> <p>Ook de CT-Infobox werkt aan een verbeterd centraal overzicht van de genomen maatregelen op persoonsniveau. Dit betreft de in de CT-infobox aangemelde personen. Het overzicht behelst alle mogelijk te nemen maatregelen op een persoon en dit wordt continue bijgehouden.</p>
33	Prioritering financiële aanpak jihadisten.	doorlopend toegepast	<p>FATF meeting Tussen 22 en 24 juni 2016 vond in Busan, Zuid Korea de FATF plenaire plaats. In relatie tot het voorkomen van terrorismefinanciering heeft de FATF haar aanbeveling 8 aangepast opdat de non-profit sector beschermd wordt tegen misbruik in de vorm van financiering van terrorisme. De FATF heeft verder ten behoeve van het blootleggen van terrorismefinanciering een rapport aangenomen waarin de relevante risico-indicatoren voor overheden en private sector zijn opgenomen.</p> <p>ECOFIN In het Actieplan ter versterking van de strijd tegen terrorismefinanciering van de Europese Commissie (februari 2016) is voorgesteld om een aantal bepalingen uit de vierde anti-witwasrichtlijn opnieuw te bezien.</p> <p>Middels het Actieplan worden bestaande EU-regels aangepast aan nieuwe bedreigingen en het beleid en de praktijken worden in overeenstemming gebracht met internationale normen.</p> <p>Voorgesteld wordt de vierde anti-witwasrichtlijn op de volgende punten te wijzigen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verscherpte maatregelen met betrekking tot derde landen met een hoog risico; • Virtuele valuta platforms (bedrijven / 	<p>Op 15 maart 2016 heeft de Rechtbank Rotterdam een verdachte veroordeeld tot een gevangenisstraf van 24 maanden, waarvan 8 maanden voorwaardelijk. De verdachte heeft door het overmaken van geldbedragen aan zijn broer die zich als jihadstrijder voor ISIS in het strijdgebied van Syrië bevindt, een bijdrage geleverd aan de (verdergaande) destabilisering en onveiligheid in (de regio van) Syrië. De rechtbank achtte de verdachte schuldig aan het financieren van terrorisme (art. 421 Sr), het overtreden van de Sanctiewet en aan het medeplegen van valsheid in geschrift teneinde een terroristisch misdrijf te bevorderen.</p> <p>Het concept voorstel voor de vierde anti-witwasrichtlijn wordt naar verwachting deze zomer in consultatie gebracht. Het streven is uiterlijk medio 2017 de richtlijn te implementeren. De richtlijn is erop gericht door middel van het voorschrijven van preventieve maatregelen het witwassen vanuit criminaliteit verkregen geld of het aanwenden van gelden of voorwerpen voor terroristische doeleinden, met gebruikmaking van het financieel stelsel, aan te pakken.</p> <p>In de ECOFIN van juni 2016 heeft de Europese Commissie een update gegeven van de voortgang van het werk naar aanleiding het Actieplan ter versterking van de strijd tegen terrorismefinanciering. De Commissie heeft een aantal korte termijn acties uit het actieplan afgerond, waaronder een snellere implementatie van VN-sanctiebesluiten; voor listingen van personen is dit nu verkort naar 2 tot 3 dagen. Voor sectorale sancties streeft de EU naar 30 dagen implementatietermijn. Verder is er door de Europese Centrale Bank (ECB) het besluit genomen om per 2018 het 500 eurobiljet uit roulatie te nemen.</p>

Bijlage 1: Zesde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

			<p>organisaties waar virtuele valuta kunnen worden omgewisseld in reguliere valuta) onder het bereik van de richtlijn brengen;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strengere normen inzake het cliëntenonderzoek ten aanzien van vooraf betaalde instrumenten (bijvoorbeeld <i>prepaid cards</i>); • Centrale registers van bank- en betaalrekeningen of centrale systemen voor gegevensontsluiting; • Toegang door Financiële Inlichtingen Eenheden (FIU's) tot de gegevens uit de in het vorige punt genoemde centrale registers of systemen en de uitwisseling tussen FIU's van deze gegevens. • Er komt een Europees platform dat de bevrozingsmaatregelenlijsten van alle landen beter bij elkaar brengt, inclusief de EU lijst en de VN lijst. 	
34	Versterking detectie jihadistische reisbewegingen.	2016	Op 4 mei 2016 is de richtlijn (EU) 2016/681 van het Europees parlement en de Raad van 27 april 2016 over het gebruik van reisgegevens (PNR-gegevens) voor het voorkomen, opsporen, onderzoeken en vervolgen van terroristische misdrijven en ernstige criminaliteit gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie (L119/132 NL).	<p>Met de publicatie van de PNR-richtlijn op 4 mei 2016 is deze per 24 mei 2016 in werking getreden. Lidstaten hebben 2 jaar de tijd om de richtlijn volledig te implementeren. De PNR-richtlijn geeft een wettelijk kader voor het verzamelen en verwerken van PNR-gegevens ten behoeve van het voorkomen, opsporen, onderzoeken en vervolgen van terroristische misdrijven en ernstige criminaliteit. Het wettelijk kader ziet mede op de bescherming van PNR-gegevens bij de verwerking ervan door de bevoegde autoriteiten. In elke lidstaat wordt een Passenger Information Unit (PIU) ingericht. De PIU heeft tot taak de PNR-gegevens te verzamelen en te verwerken op een wijze zoals in de richtlijn bepaald. Het resultaat van de verwerking en in specifieke gevallen PNR-gegevens worden aan daartoe aangewezen bevoegde instanties doorgegeven en worden volgens het bepaalde in de richtlijn uitgewisseld met de PIU's van andere lidstaten en met Europol.</p> <p>De in 2015-2016 gerealiseerde technische voorziening reisgegevens is reeds in gebruik genomen. De voorziening wordt aan de hand van de eerste ervaringen doorontwikkeld en verder verfijnd. De voorziening zal tevens worden ingezet voor de nationale implementatie van de PNR-richtlijn.</p>
35	Versterking deskundigheidsbevordering in de uitvoering.	doorlopend toegepast	Er wordt ingezet op het delen van eenduidige communicatie vanuit de overheid, het kennis delen binnen Nederland en het benutten van internationale expertise.	In het platform 'reisbewegingen en informatie-uitwisseling' wordt de nationale praktijk van informatie-uitwisseling, en de detectie en signalering van personen reisbewegingen besproken. De werkgroep komt periodiek bijeen en richt zich op verbetering van processen in

Bijlage 1: Zesde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

				<p>de nationale praktijk en levert input voor de Europese samenwerking.</p> <p>Er vinden doorlopend trainingen plaats vanuit het ROR. De laatste stand van zaken is als volgt:</p> <p>In de tweede ronde van de versterkingsgelden zijn de toegewezen gemeenten in de gelegenheid gesteld om onder andere een aanvraag te doen voor deskundigheidsbevordering in de vorm van een training van het ROR. Deze trainingen zijn vanaf heden ingepland. De eerste trainingen vonden in juni 2016 plaats en worden gedurende de rest van het jaar gegeven aan medewerkers van de kleine vreemdelingenketen. Gezien de omvang zal naar verwachting de training ook deels in 2017 uitgerold worden.</p> <p>Voor Dienst Justitiële Inrichtingen is ook een omvangrijk trainingsaanbod ontwikkeld. De trainingen worden per functiegroep gedifferentieerd. Er zijn vier niveaus van trainingen ontwikkeld:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Voor de aandachtsfunctionarissen. Deze treden op als de kenner op het gebied van radicalisering in de inrichting. Medewerkers kunnen met vragen over dit onderwerp terecht bij de aandachtsfunctionaris. 2) Trainingen voor medewerkers voor de Terroristen Afdelingen. Zij worden tot een hoger kennisniveau getraind, van waaruit zij beter het gesprek met de gedetineerden over het onderwerp kunnen aangaan. 3) Trainingen voor medewerkers in reguliere regimes. Zij dienen voldoende basiskennis te hebben van het radicaliseringsproces om gedrag van gedetineerden te kunnen signaleren, duiden, hierover te rapporteren en waar wenselijk door te verwijzen. 4) Trainingen voor medewerkers als Inrichtingswerker, Forensisch Therapeutisch werker en de Sociaal-Maatschappelijk werker (o.a. Penitentiair inrichtingswerker, Arbeidsmedewerker, Casemanager en Zorg/behandelingsinrichtingswerker) en de functiegroep Inrichtingsbeveiliging.
36	Intensivering internationale samenwerking en aanpak op het gebied van jihadgangers.	doorlopend toegepast	In EU en multilateraal kader is de samenwerking verder geïntensiveerd. In EU verband is Nederland zeer actief als voorzitter van de Raad van Ministers (JZB-raad). Tevens agendeert het specifieke prioriteiten in de EU Kopgroep Jihadisme die periodiek onder Belgische voorzitterschap bijeenkomt en voorzitter is van de EU-werkgroep over de externe dimensie van terrorismebestrijding (COTER).	<p>Ten aanzien van diverse EU wetgevingstrajecten is de afgelopen periode belangrijke vooruitgang geboekt. Op 24 mei 2016 is de PNR richtlijn in werking getreden (met een implementatietermijn van twee jaar), er is een politiek akkoord in de JBZ-raad bereikt op de richtlijn betreffende de bestrijding van terrorisme en tijdens het Nederlands voorzitterschap is in de JBZ-raad een politiek akkoord bereikt op de herziene vuurwapenrichtlijn.</p> <p>Onder leiding van Nederland is daarnaast hard gewerkt aan een routekaart voor verbetering van informatie-uitwisseling om concrete</p>

Bijlage 1: Zesde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

			<p>Onder Nederlands Voorzitterschap is na de aanslagen in Brussel een extra JBZ-raad bijeengekomen, waar voortbouwend op de Nederlandse voorzitterschapsprioriteiten, onder meer afspraken zijn gemaakt over informatie-uitwisseling (zie hiernaast).</p> <p>In multilateraal kader komt Nederland met andere landen onder meer samen in het Global Counterterrorism Forum (GCTF) en binnen de anti-ISIS coalitie. Nederland en Marokko zijn co-voorzitters van het GCTF.</p> <p>Daarnaast is Nederland in de twee voornoemde fora co-voorzitter van de Foreign Terrorist Fighters werkgroep. De inzet van Nederland in GCTF en de anti-ISIS coalitie ondersteunt mede de internationale implementatie van VN Veiligheidsraad Resolutie 2178 die bijdraagt aan de aanpak van FTF.</p>	<p>knelpunten weg te nemen in de informatie-uitwisseling tussen lidstaten op het gebied van rechtshandhaving, terrorismebestrijding, grensmanagement en migratie. Ten behoeve hiervan is, in vervolg op de hoogambtelijke bijeenkomst in maart, in mei een extra hoogambtelijke bijeenkomst georganiseerd. De uitkomsten van beide bijeenkomsten waren input voor de routekaart. De routekaart is aangenomen door de JBZ-raad van 9 en 10 juni 2016.</p> <p>In de EU Kopgroep heeft Nederland de problematiek van extremistische sprekers aan de orde gesteld, op basis waarvan dit specifiek een plek heeft gekregen in bovengenoemde routekaart (zie ook maatregel 20). Voorts heeft de EU Commissie, op Nederlands verzoek, de CT-dialogoog met Turkije benut om te bevorderen dat personen uit EU lidstaten die in verband worden gebracht met terrorisme uitsluitend teruggestuurd worden naar lidstaten waarvan zij ingezetene zijn.</p> <p>Een belangrijke stap in de verdere verbetering van de informatie-uitwisseling is de inrichting van een platform en database voor real-time informatie-uitwisseling door de Counter Terrorism Group, het samenwerkingsverband van veiligheidsdiensten van de EU lidstaten, Noorwegen en Zwitserland.</p> <p>In vervolg op de door Nederland als EU-voorzitter georganiseerde conferentie over de geïntegreerde lokale aanpak op 1 en 2 februari 2016 beziet, draagt Nederland bij aan de door de Commissie te organiseren conferentie in het najaar.</p> <p>Als EU-voorzitter heeft Nederland in het COTER (EU comité externe dimensie terrorismebestrijding) de discussie bevorderd over de aanpak van de financiële stromen van uitreizigers, versterkte informatie-uitwisseling en het belang van de lokale aanpak van radicalisering. Daarnaast nam Nederland deel aan EU CT-dialogen met Canada, Pakistan, Qatar, Verenigde Arabische Emiraten en Libanon.</p> <p>Het GCTF brengt beleid, expertise en praktijk samen en is daarmee een belangrijke schakel in de internationale samenwerking en kennisuitwisseling voor internationale CVE/CT vraagstukken. Het is een informeel forum gericht op een duurzame lange termijn aanpak van terrorisme en gewelddadig extremisme. Als nieuwe co-voorzitters presenteerden Nederland en Marokko in april 2016 een GCTF Actieplan, met een focus op de praktische uitvoering van beleidsaanbevelingen, capaciteitsopbouw en verdere kennisontwikkeling.</p>
--	--	--	---	--

Bijlage 1: Zesde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

				<p>Als co-voorzitters van de GCTF FTF werkgroep hebben Nederland en Marokko het initiatief genomen om aanvullende richtsnoeren te ontwikkelen voor effectieve aanpak van terugkerende uitreizigers. Thema's die centraal staan zijn informatie-uitwisseling, detectie, strafrechtelijke aanpak en rehabilitatie en re-integratie. In maart en mei vonden hierover expertbijeenkomsten plaats. Deze richtsnoeren zijn onderdeel van een breder GCTF initiatief gericht op het voorkomen en aanpakken van radicalisering. Dit omvat ook thema's als jeugdrecht, de rol van families in (voorkomen van) radicalisering, en (online) tegengeluid.</p> <p>Ook in het kader van de anti-ISIS coalitie heeft Nederland bijgedragen aan de verdere intensivering van internationale samenwerking in de aanpak van uitreizigers. In mei besprak de FTF-werkgroep onder co-voorzitterschap van Nederland en Turkije onder andere trends in de uitreizigersstromen, de (justitiële) aanpak van terugkeerders, en maatregelen om (potentiele) uitreizigers en terugkeerders te detecteren.</p>
37	Optimalisering bestaande signaleringsmiddelen.	doorlopend toegepast	In het platform 'reisbewegingen en informatie uitwisseling' wordt de nationale praktijk van informatie uitwisseling, en de detectie en signalering van personen reisbewegingen besproken. De werkgroep komt periodiek bijeen en richt zich op verbetering van processen in de nationale praktijk en levert input voor de Europese samenwerking.	Onderdeel van de routekaart ter verbetering van informatie-uitwisseling en het gebruik van informatie inclusief oplossingen voor interoperabiliteit van datasystemen op JBZ-gebied, zijn acties opgenomen ten behoeve van de detectie van personen en reisbewegingen binnen contraterorisme. Daarin staan acties die betrekking hebben op het gebruik van informatie uitwisseling, detectie en signaleringssystemen. De werkgroep zal zich richten op de nationale implementatie van deze Europese acties.
38	Versterking proactieve informatie-uitwisseling.	doorlopend toegepast	Proactieve informatie-uitwisseling is het fundament van de effectieve aanpak van jihadisten. Dit geldt voor zowel op nationaal niveau, als op internationaal niveau. Nederland zet in op een integrale benadering waarbij informatie uit verschillende bronnen aan elkaar worden verbonden. Dit vereist goede afstemming en sluitende afspraken tussen nationale ketenpartners en met de andere lidstaten.	Zie voortgang maatregel 36 en 37. Met de routekaart zijn acties opgenomen ten aanzien van het systematisch vullen en consistent gebruiken van Europese en internationale informatiesystemen. De afspraken zijn niet vrijblijvend. De uitvoering van de acties wordt gemonitord via het comité operationele samenwerking op het gebied van de binnenlandse veiligheid (COSI), in samenwerking met de EU Contra Terrorisme Coördinator en de Europese Commissie.